

PREGLED ARHIVSKE GRAĐE ZA POVIJEST NOB I SOCIJALISTIČKE REVOLUCIJE NA PODRUČJU ISTRE, HRVATSKOG PRIMORJA I GORSKOG KOTARA U FONDOVIMA ARHIVA INSTITUTA ZA HISTORIJU RADNIČKOG POKRETA HRVATSKE ZAGREB*

*Ljiljana Modrić
Zagreb*

Da bi se dobio uvid u dokumente navedenog područja potrebno je pregledati čitav niz fondova, koji će biti navedeni u ovom Pregledu. Svi ti fondovi pristupačni su za korištenje, a izrađena su i naučno informativna pomagala kao: sumarni inventari, vodiči i regista.

Fondovi su sređeni po principu provenijencije, tj. originali dokumenata su u fondovima gdje su naslovljeni, a kopije dokumenata su u fondovima gdje su nastali. S obzirom na ratne prilike u kojima su ti dokumenti nastajali velik broj dokumenata nema sve oznake autentičnosti kao: broj urudžbenog zapisnika, potpis i pečat, te se kod sređivanja smatrao originalom svaki dokument koji ima i samo jednu od navedenih oznaka.

Nijedan fond nije sačuvan u cjelini, jer su dokumenti da bi se sačuvali, zbog blizine neprijatelja naročito u vrijeme neprijateljskih ofenziva zakapani u zemlju ili slična skloništa, a ponekad zbog nemogućnosti skrivanja su spaljivani da ne padnu u ruke neprijatelja, kao što je vidljivo iz pisma kurira Agitpropa Centralnog komiteta iz kolovoza 1942. g. Sva skloništa nisu bila kasnije pronađena, a neka su bila tako loša da su u njima dokumenti djelomično ili potpuno uništeni. O fragmentarnoj sačuvanosti dokumenata najbolje će govoriti podaci o količini dokumenata pojedinih fondova koji će biti navedeni u ovom Pregledu.

FONDOVI ORGANA KPH

Fond **Centralnog komiteta KPH (1941-1945)** sadrži izvještaje oblasnih i okružnih komiteta KPH iz čitave Hrvatske, kao i izvještaje instruktora i članova Centralnog komiteta KPH koji su upućivani na teren. U tom fondu nalazi se izvještaj delegata CK KPH Ive Marinkovića iz 1941. g. i niz izvještaja Anke Berus in-

---

* Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske OOUR - Arhiv, Zagreb, Opatička ul. 10 - tel. (041) 447-055, 445-064, 445-712. Čitaonica radi radnim danom (osim subote) od 8 -14.

struktora Centralnog komiteta KPH iz 1942. g. o političkoj i vojnoj situaciji, o stanju i radu organizacija KPH na području Hrvatskog primorja, Istre i Gorskog kotara.

U tom fondu nalaze se i tri izvještaja političkog komesara Primorsko-goranskog odreda Ive Vejvode iz 1941. g. o političkoj i vojnoj situaciji, te o akcijama NOP odreda na području Hrvatskog primorja i Gorskog kotara.

Osim toga, u tom fondu nalaze se izvještaji Okružnog komiteta KPH za Hrvatsko primorje i Okružnog komiteta KPH za Gorski kotar o političkoj situaciji, radu organizacija KPH na području Hrvatskog primorja, Istre i Gorskog kotara, dnevni izvještaji Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske o akcijama NOV i kretanjima neprijateljske vojske, te izvještaji Pomoćnog obavještajnog centra za Hrvatsko primorje, Gorski kotar i Istru o organizaciji obavještajne službe, kretanjima, brojnom stanju i naoružanju neprijateljske vojske, o pripremama neprijateljskih ofenziva i sl.

U fondu **Agitpropa CK KPH** (1942-1945) nalaze se izvještaji Informativnog oštjeka Glavnog štaba NOV i POH o akcijama NOV-e na području Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara.

Fond **Okružnog komiteta KPH za Hrvatsko primorje** (1941-1945) sadrži 1731 dokument, odnosno zajedno s Agitpropom Okružnog komiteta KPH za Hrvatsko primorje 2097 dokumenata.

Okružni komitet za Hrvatsko primorje osim što je rukovodio radom kotarskih komiteta (Sušak, Kastav, Kraljevica, Krk, Crikvenica, Novi, Senj, Rab i Pag) rukovodio je partijskim radom u Istri do 10. ožujka 1943. g. kad je formirano Privremeno partijsko rukovodstvo za Istru i kad je taj rad podijeljen na sedam baza ili punktova i to: Baza br. 1 Buzet, br. 2 Pazin, br. 3 Poreč, br. 4 Labin, br. 5 Savičenta, br. 6 Pula i br. 7 Lanište ili Punkt Istra, koji je ujedno organizacioni centar baza.

Iz izvještaja baza vidi se rad partijskih organizacija u bazama, proces formiranja mjesnih i kotarskih komiteta KPH, SKOJ-a, narodnooslobodilačkih odbora, odbora USAOH-a i AFŽ-a, vojne akcije NOV-e, mobilizacija Istrana u NOV i jačanje narodnooslobodilačkog pokreta u Istri.

U fondu se nalaze i kopije izvještaja Okružnog komiteta KPH upućenih Centralnom komitetu KPH o stanju i razvoju partizanskih logora i organizacija KPH; leci Okružnog komiteta KPH kao: poziv na borbu protiv okupatora, njegovih pomagača iz 1941. g.; rezolucija I okružnog partijskog savjetovanja održanog 23. i 24. kolovoza 1942.; zapisnici sjednica Okružnog komiteta KPH; popisi članova KPH i spisak članova koji su završili srednji partijski kurs; izvještaji i zapisnici kotarskih komiteta Sušak, Novi, Crikvenica, Senj, Krk, Cres, Rab - Pag i Mjesnog komiteta Sušak; izvještaji kotarskog komiteta Kastav preko kojeg su prebacivani politički radnici u Istru; zatim izvještaji partijskog rukovodstva za Rab, partijskih jedinica ONOO za Hrvatsko primorje, nižeg i srednjeg partijskog kursa pri okružnom komitetu, izvještaji Štaba primorsko-goranskog NOP odreda, primorsko-goranskog područja, Rajonskog obavještajnog centra, Bribirske čete, Trinaeste divizije NOVJ i Komande mjesta Crikvenica.

U fondovima kotarskih komiteta KPH nalaze se izvještaji općinskih komiteta. Njihova fragmentarna sačuvanost najbolje se vidi iz broja dokumenata kotarskih i mjesnih komiteta:

Kotarski komitet KPH Sušak (1942-1944),	22	dokumenta
Kotarski komitet KPH Kraljevica (1942-1945),	46	dokumenata
Kotarski komitet KPH Novi (1943-1945),	7	dokumenata
Kotarski komitet KPH Crikvenica (1942-1945),	29	dokumenata

Kotarski komitet KPH Senj (1942-1945),	74	dokumenta
Kotarski komitet KPH Krk (1943-1945),	88	dokumenata
Kotarski komitet KPH Pag-Rab (1944),	14	dokumenata
Mjesni komitet KPH Sušak (1942-1944)	23	dokumenta
Mjesni komitet MKKPH Crikvenica (1943)	2	dokumenta

Fond **Okružnog komiteta KPH za Gorski kotar** (1942-1945) sastoji se od 1166 dokumenata, (s Agitpropom Okružnog komiteta KPH za Gorski kotar ukupno 1179 dokumenata).

Taj fond sadrži okružnice, direktive i upute za rad upućene kotarskim komitetima KPH, izvještaje Okružnog komiteta Centralnom komitetu KPH, letke Okružnog komiteta, materijale I (20. prosinca 1942) i II (26-27. kolovoza 1944) okružne partijske konferencije, zapisnike sastanaka Okružnog komiteta i partijskih komisija; zatim izvještaji kotarskih komiteta KPH Delnice, Čabar, Fužine, Ogulin i Vrbovsko; izvještaje članova Okružnog komiteta KPH s terena, izvještaje partijske jedinice Okružnog NOO-a za Gorski kotar i partijske jedinice kazališne družine, „Ivan Goran Kovačić“; izvještaje V. operativne zone i njenih odreda, Štaba primorsko-goranskog odreda, Komande goranskog područja, Pomoćnog obavještajnog centra za Gorski kotar i vojno-partizanskih bolnica.

Brojno stanje dokumenata kotarskih i Mjesnih komiteta KPH je slijedeće:

Kotarski komitet KPH Delnice (1941-1945),	77	dokumenata
Kotarski komitet KPH Vrbovsko (1943-1944),	45	dokumenata
Kotarski komitet KPH Čabar (1943-1944),	11	dokumenata
Kotarski komitet KPH Fužine (1944),	12	dokumenata
Mjesni komitet KPH Ogulin (1941-45),	72	dokumenta

Fond **Oblasnog komiteta KPH za Istru** (1943-1945) sastoji se od 287 dokumenata. To su kopije izvještaja koje je Oblasni komitet KPH uputio Centralnom komitetu KPH, statistički podaci o partijskim organizacijama u Istri, izvještaji Baza 1-6, izvještaji Okružnih komiteta KPH Buzet i Pula i Poreč, kotarskih komiteta Buje, Kastav, Opatija i Mjesnog komiteta KPH Sušak i zapisnici sastanaka Talijanske unije za Istru i Rijeku.

Fondovi **okružnih komiteta KPH** (Pula, Buzet, Poreč, Pazin i Rijeka) sadrže dopise i izvještaje kotarskih komiteta KPH, okružnih komiteta SKOJ-a, partizanskih vojnih jedinica i obavještajne službe, te zapisnike sastanaka i partijskih savjetovanja, dok fondovi **kotarskih komiteta KPH** pored uputa i dopisa Oblasnog i okružnih komiteta KPH sadrže i izvještaje općinskih komiteta KPH. Brojno stanje dokumenata tih fondova je slijedeće:

Okružni komitet KPH Buzet (1943-1945),	27	dokumenata
Okružni komitet KPH Pula (1944-1945),	87	dokumenata
Okružni komitet KPH Pazin (1944),	67	dokumenata
Okružni komitet KPH Rijeka (1944-1945),	53	dokumenta
Kotarski komitet KPH Motovun (1944-1945),	19	dokumenata
Kotarski komitet KPH Buzet (1944-1945),	30	dokumenata
Kotarski komitet KPH Buje (1943-1945),	10	dokumenata
Kotarski komitet KPH Kras (1944),	45	dokumenata
Kotarski komitet KPH Pazin (1944),	10	dokumenata
Kotarski komitet KPH Tinjan (1944),	9	dokumenata
Kotarski komitet KPH Labin (1944),	28	dokumenata
Kotarski komitet KPH Pula (1945),	14	dokumenata
Kotarski komitet KPH Rovinj (1944),	4	dokumenta
Kotarski komitet KPH Žminj (1944),	1	dokumenat

FONDOVI ORGANA NARODNE VLASTI

U fondu **ZAVNOH-a** (1943-1945) nalaze se izvještaji i zapisnici Okružnih NOO-a za Hrvatsko primorje i za Gorski kotar i Oblasnog NOO-a za Istru. U tom fondu nalazi se i odluka ZAVNOH-a od 20. rujna 1943. g. o priključenju Istre, Rijeke, Zadra i ostalih okupiranih krajeva Hrvatskoj, te zapisnik sastanka Pokrajinskog NOO-a za Istru održanog 12. i 13. prosinca 1943. na teritoriju kotara Buzeta, gdje se daju podaci o stanju u Istri prije kapitulacije Italije i nakon njemačke ofenzive na Istru. Organizaciono stanje NOO-a u Istri, gdje osim Pokrajinskog NOO-a za Istru postoji jedan okružni, osam kotarskih, šesnaest općinskih, petnaest seoskih i tri akciona odbora.

Dokumenti predmetnog područja nalaze se i u ovim fondovima:

Okružni NOO Hrvatsko primorje (1943-1945)

Kotarski NOO Crikvenica (1943-1945)

Kotarski NOO Novi (1944-1945)

Kotarski NOO Rab-Pag (1943-1945)

Kotarski NOO Senj (1944-1945)

Kotarski NOO Krk (1943-1945)

Kotarski NOO Sušak (1943-1945)

Okružni NOO Rijeka (1944-1945)

Gradski NOO Rijeka (1945)

Okružni NOO Gorski kotar (1943-1945)

Kotarski NOO Čabar (1943-1945)

Kotarski NOO Ogulin (1943-1944)

Kotarski NOO Vrbovsko (1943-1944)

Oblasni NOO za Istru (1943-1945)

Okružni NOO Buzet (1944)

Kotarski NOO Motovun (1944)

Kotarski NOO Buje (1944-1945)

Kotarski NOO Opatija (1944)

Kotarski NOO Labin (1944-1945)

Kotarski NOO Poreč (1944-1945)

Kotarski NOO Tinjan (1944-1945)

Kotarski NOO Umag (1944-1945)

Okružni NOO Pazin (1944)

Kotarski NOO Pazin (1944-1945)

Okružni NOO Pula (1944-1945)

Kotarski NOO Pula (1945)

Kotarski NOO Žminj (1944)

Kotarski NOO Rovinj (1944-1945)

Ukupno trideset tri arhivske kutije.

FONDOVI ORGANA SKOJ-a

Pokrajinski komitet SKOJ-a za Hrvatsku (1942-1945)

Okružni komitet SKOJ Hrvatsko primorje (1942-1944)

Kotarski komitet SKOJ-a Sušak (1943-1944)

Kotarski komitet SKOJ-a Crikvenica (1942-1943)

Kotarski komitet SKOJ-a Novi (1942-1944)

Kotarski komitet SKOJ-a Senj (1942-1944)

Kotarski komitet SKOJ-a Krk (1943-1944)

Kotarski komitet SKOJ-a Kastav (1942-1944)

Okružni komitet SKOJ-a Gorski kotar (1942-1945)
Kotarsko rukovodstvo SKOJ-a Ogulin (1943)
Kotarski komitet SKOJ-a Delnice (1944)
Kotarski komitet SKOJ-a Vrbovsko (1944)
Kotarski komitet SKOJ-a Brinje (1943)
Kotarski komitet SKOJ-a Fužine (1945)
Oblasni komitet SKOJ-a za Istru (1943-1945)
Okružni komitet SKOJ-a Poreč (1944-1945)
Okružni komitet SKOJ-a Pula (1944-1945)
Okružni komitet SKOJ-a Pazin (1944)
Okružni komitet SKOJ-a Buzet (1944)
te kotarski i općinski komiteti SKOJ-a na tom području.
Ukupno sedam arhivskih kutija.

FONDOVI ORGANA JNOF-e

Oblasni odbor JNOF Istra (1943-1945)
Okružni odbor JNOF Buzet (1944)
Okružni odbor JNOF Pazin (1944)
Okružni odbor JNOF Poreč (1944)
Okružni odbor JNOF Pula (1944-1945)
Okružni odbor JNOF za Hrvatsko primorje (1944-1945)
Okružni odbor JNOF Rijeka (1945)
Okružni odbor JNOF Gorski kotar (1944-1945)
sa kotarskim i općinskim odborima.

FONDOVI ORGANA U USAOH-a

Okružni odbor USAOH-a Hrvatsko primorje (1943-1945)
Kotarski odbor USAOH-a Sušak (1943-1944)
Kotarski odbor USAOH-a Crikvenica (1943-1944)
Kotarski odbor USAOH-a Senj (1943-1944)
Kotarski odbor USAOH-a Novi (1943-1944)
Kotarski odbor USAOH-a Krk (1944)
Kotarski odbor USAOH-a Rab-Pag (1943)
Okružni odbor USAOH-a Gorski Kotar (1943-1945)
Oblasni odbor USAOH-a za Istru (1944-1945)
Okružni odbor USAOH-a Poreč (1944)
Okružni odbor USAOH-a Buzet (1944)
Okružni odbor USAOH-a Pazin (1944)
Okružni odbor USAOH-a Pula (1944)
Okružni odbor USAOH-a Rijeka (1943-1944)
sa kotarskim i općim odborima USAOH-a.
Ukupno dvije arhivske kutije.

FONDOVI ORGANA AFŽ-a

Okružni odbor AFŽ Hrvatsko primorje (1942-1945)
Kotarski odbor AFŽ Rijeka (1944)
Kotarski odbor AFŽ Kraljevica (1942-1944)
Kotarski odbor Sušak (1944)
Kotarski odbor AFŽ Senj (1944)

Okružni odbor AFŽ Gorski kotar (1943-1944)
Kotarski odbor AFŽ Vrbovsko (1943-1944)
Kotarski odbor AFŽ Delnice (1943-1944)
Kotarski odbor AFŽ Čabar (1943)
Kotarski odbor AFŽ Ogulin (1943-1944)
Oblasni odbor AFŽ za Istru (1944-1945)
Kotarski odbor AFŽ Pula (1944-1945)
Kotarski odbor AFŽ Poreč (1944-1945)
Kotarski odbor AFŽ Pazin (1945)
Kotarski odbor AFŽ Tinjan (1942-1945)
Kotarski odbor AFŽ Labin (1944-1945)
Kotarski odbor AFŽ Čepić (1944)
Kotarski odbor AFŽ Buje (1944)
Kotarski odbor AFŽ Kastav (1943-1944)
Kotarski odbor AFŽ Kras (1944)
Ukupno pet arhivskih kutija.

„Zbirka periodike 1941-1954“ sadrži listove koji su izlazili na području Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, kao npr. Glas Istre, Istarski vjesnik, Bilten omladine Hrvatskog Primorja, Slobodni Goranin, Goranski vjesnik, Goranka, Istranka, Hrvatski list, Glas Paga, Istarski partizan i dr.

„Zbirka memoarske građe“ sadrži oko stosedamdeset sjećanja sudionika NOR-a i socijalističke revolucije koja govore o razvitku revolucionarnog pokreta i NOB-a na području Istre i Hrvatskog primorja.